

نومرو : ۸۵

اداره خانه

ایستانبول . جمال اوغلنده
دائرة اجتهادده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری حیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۱۹ کانون اول ۱۳۲۹

آبونہ

سنه لك آلتی آیلای

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۲۰ غروش
ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخہ سی ۵۰ بارہ بہ

روح لر ، قفسلرندن صالی ویریشش قوشلردر .
روح لر، لایقناهییت ایچنده بیرمدت اوچان قوشلردر .
«قانادیکی آچ، چیق، مختلف مخلوقلریمی تماشا ایت،
سو ، اوغراش ، چك و آقشام اولونجه قویمه عودت
ایت » دیدیکک بیر آتمجهیم .

حیات سرمدیده بیریلدیزك دوغماسنك ویا اولمهسنك
ناهیمیتی وار؛ بنم موجود ویا نابود اولماك ناهیمیتی وار؛
.....

ای الله سنك روحك منوی لرله ، معظم اله لرله ،
مستقبل ایزلر وگوكلرله، بیر کون ظهور ایده چك اولان
مخلوقاتك تخم لریله دولودر .

کونش اولماق و شعاع زرین حالده، عمان لر، چول لر،
صحرا لر واورمانلر اوزدهرینه صاحیلماق ایستردم . یاز
روز کاری ، ایلایق روز کار کیجهلهین اسن و آغلاماقده
اولان باکره لرك آلرینی راستلایان روز کار اولماق ایستردم .
ای الله ! عمومه ویریلن نورك اولماق ایستردم . نشئه مک
نسیم معظمیله بوتون روحلری قاپلاماق ایستردم .

بن سنك خلقئتکک سسیم . ساکت اشیانك سسیم .
ییلدیزلر ، نباتلر ، الماسلر ، ساکت یاشایان اشیانك جمله سی
سنی تجیل ایتک ایچین بنم سسیم آلمشدر . بن چولك
کلامییم ، بنله سنی تمجید ایدر . هرسونك سسیم ،
بوتون مسرت لرك طنان عکس صداسییم و عینی زمانده
ای الله بن ، دردمندکده اشتکاسییم .

الله مست نوردر ، ای مفکرم مست نور اول .
الله مست در، مست محبت در، ای مفکرم مست اول .
الله مست در . مفکره مست ی لایقناهییت ک فکر
وخیالی یووارلر دورور: لایققطع سو ، لایققطع تفکره
دال ، ای مفکرم ! دائما مست اول .

سمانك صامان یولی، باشی بوش آتلا کیی خیال لرمك
صجرا دینی بر چنزاردر .

و ، بنم خیال لرم ، اقشاملاین مائی کوللرده ایجمه یه
کیدر ؛ او کوللرده ، کونش لر ، هر بیکانه یه ، باکل
احتشام ، انعکاس ایدر .

جام جمه نه احتیاج وار؛ بنم روحم ، ایچنده خلقئتک
ترسم ایتدیکی ساغردر . روحم سنك کوزللككك منعکس
اولدینی آینه در . جام جمه نه احتیاج وار ؛

الله سن قدوم چالنجی سین ، بز سنك ووره راق
چالیدیك قدوملرز . بز فی لرز ، سن نفخه سین . سن
بزده ترنم ایدن روح سین . بز سنك سوزلریکی عیناً سانا
تکرار واعاده ایدن عکس صدایز .

بنم مفکرم سنك « مفکره » کئی عکس ایتدیریر .
نیته کیم بنم کوزلرمك کیجه سی سنك « نور » کی عکس ایتدیریر .

کونشك بیرلمه سی، یولك چاقیلارینی تنویر ایتدیکی
وقت چاقیلار یاقوت لر کیی پارلار .

(دل مستی مولانانك دوام وختامنی کله چك نسخه
اجتهاد کوره چك .)

ماقری کوی - باغلا

۱۶ کانون اول ۱۹۱۳

دوقنور عبیر الله مروت

صَحِیفَةُ تَفْتِید

تاریخ استقبال

شمدنی یه قدر تاریخ استقبالک برنجیسی مسائل
فکریه یه ، ایکنجیسی مسائل سیاسییه طائد اولماق اوزره
ایکی قسمی نشر ایدلدی . برده مسائل اجتماعیه متعلق
اوچونجی قسمی اوله جقدر که اوده یقینده طبع اولونه جقدر .
آکلاشیلان جلال نوری یک حروف هجاء ترتیبده اولماق
اوزره بر آنسیقلویه دی یا یق ایستیور . فقط بو آنسیقلویه دی

و شمدي به قدر فن ساحه سنده نه کي انقلابات وقوع بولديني ، خصوصيه ترانسفورميزم واديسنده نه باپيلديني (مسائل فکريه) نك بر فصل مخصوصني اشغال ايتمکده در . شيمدي به قدر پک زياده قيل و قالى موجب اولان و مرحوم مناسترلى اسماعيل حقى افندي کي فضلاى زمانه نك تنقيديني او يانديران مسلك ماديون اترك قسم اولنده خلاصه ايدلمشدر . بو خلاصه پروفيسور يوخنه ردن حرفياً مترجمدر . بوندن صکره بيان مطالعه ايدن جلال نوري پک جداً دينزه بيوک بر خدمت ايتمکده در . شمدي به قدر پک قفا آکلاشيلان بو مسلك فنيي توضيح ايله روح اسلاميه يقين بوليور . هاني مرحوم اسماعيل حقى افندي و رساله حمديه زمانى ، هاني يکي زمانلر ... دين و استقبالى ، فن و استقبالى ، صنعت ، شعرو سائر مسائل مؤلفك نقطه نظرندن اوزون اوزادى به توضيح ايدلمشدر . كذلك برنجي قسمك صوك فصلنى تشكيل ايدن مقاييسات تاريخيه هر نقطه نظرندن جالب مراقدر . بزم آوروپانك انقلابات و اختلالات متنوعه سنده شمدي به قدر اشتراك ايتهمزى مورخ استقبال ، اسباب سقوط طمزدن برى اولمق اوزره کوستريور . (مارتن لوتهر)ك ره فورم انقلابي ، اون آلتنجي عصرده کي پاره انقلاباتى و کشفيات و اختراعات و خصوصيه رهنه سانس دنيلن دوره تجدد و انتباه ، النهايه فرانسز اختلال کيبرى مطالعه ايدلدکن صکره بزم ايچون بونلردن استفاده ايدلمديکي قضيه سى اورتیه قونيور . بزده شمدي به قدر فلسفه تاريخ يوق ايدى . بتون گتب تاريخيه من هپ مطولاتدن ، آشاغى يوقارى وقوعاتك ثبت و تحريرندن بشقه بر شئ دکلدرد . بوکي اترلر ميدانه قونه حق اولورسه بزدهده البته بر تاريخى انتباه حاصل اولور و بو سايهده کرفتار اولديغمز مصائب سياسيه يي دهها بشقه بر کوز ايله کوره بيلرز .

تاريخ استقبالك شمدي به قدر انتشار ايدن ايکي جلدنده وچن هفته انتشار ايدن نسخه مزده مندرج بر

ايله سائر محيط المعارف لک بيوک بر فرقى واردرد : جلال نوري پک « کندی نقطه نظرندن » بر قاموس ياپيور ، حالبوکه سائر مؤلفر معلومات موجوده يي اخذ ايله اکتفا ايتمکده درلر .

اگر مملکت مزده علوم و ادبياته انهماك وحتي مراق اولسه ايدى بو کتاب هر مباحثه نك ، هر صاحبه نك اک طائى قسمنى تشکيل ايدردى . شمدي به قدر اعتراضات و مؤاخذا نك باش کوسترمه مسى مع التأسف خلقمزك جهالتنه دلالت ايدر .

جلال نوري پک بيوک بر جسارتله عقائدك تعديل لرونندن بحث ايديور .

امام اعظم زمانندن برى بويه جرأتکارانه بر تکليف اورتیه قونماشمدي .

مؤلف عمر نفي مرحومك عقائديني شديداً مؤاخذه ايله احتجاجات زمانه يه موافق عقائد تدويني تکليف ايديور . اسكى عقائد لرده کي مباحث برر تنقيد ايدلمشدر . دوشونيورم : دوشونور قفالرمز افکاره بو قدر لافيدميدرکه بو درجه ده مهم بر مسئله اوزرينه لا ونعم بر شئ سويله ميورلر . جلال نوري ادعائى تأييد آيمان دلائل شرعيه سردايديورکه بونلر پک اويله قولايقله رد و مرج اولنه بيله چکلر جنسندن دکلدرد .

کذلك شريعت غراى اسلاميه ده حریت فکريه يه جواز اولديغى ده ابن رشدك فلسفه سنى خلاصه ايتمکله توضيح ايديور . بو فلسفه حقيقه خوشدر . جلال نوري پکک ديدکي اوزره في الواقع بو کون بو مسلك حکمى حائز اهميت دکلدرد . فقط بر بشقه نقطه نظرندن ، يعنى حریت فکريه نقطه سندن صوك درجه ده مهمدر . بوندن بر چوق عصر مقدم بر فيلسوف نصل دوشونيوردي ؛ بوراسنى بيلمک شاين استفاده در .

جلال نوري پک دينك تعريفى صددنده بر چوق نظريه لر يورونيور و دين ايله فن آره سنده کي اختلافى غمگين بر صورتده قالدريور . کذلك فنكده نه اولديغى

برادعانا مه اوقو بور . اثر ك بر قسمنى اوقو دىغمز وقت
تويلرمز اور پردى . كندمى دانسونك اعدامى شوى
قرارى اوقويان اختلال حاكمك حضورنده ظن ايتدك
ورعشه ناك اولدق .

بوماضى افلاس دفتردن صكره دولتمزك تكرار
قورولمى ، اسباب مدافعه سى ، انقلاب قانونى ، انقلاب
ادارى ، تربيه و معارف مسئله لرى كتابك مهم بر قسمنى
اشغال ايدور . بوندى اوقويوبده صيقلنامق ، متأثر
اولماق قابل دكلد . محاربه مصائب اوزرينه مع التأسف
هيچ بر بى طرف اثر يازمادى . مغلوب قوماندانلرك نثر
ايتدكلى آثار هذيان قيلمنددر . ايسته بونك ايچوندره
بوايكنجى قسمنك اهميت حيايه سى بجايت بيوكدر .
تاريخ استقبالك مسائل سياسيه قسمنى نوعا مقدرات
تاريخيه نك مابعديدر . فلاكتلر اوزرينه بوقادار متأثر
اولان و تأثيرى محاكات جديه ايله نظر كاهملته كوسترن كيمسه
زده همان يوق كيدر . جلال نورى بك جهله . تعصبه ، تصافه ،
نادانى به قارشى بى امان بر حرب آچيور و سليمان نظيف
بك بوائر حقنده شوسوزلى بحق سويليور : « سلطان
حميد ثانيك سياآت اداره سنه كيم ويا كيملر ختام ويرمك
شرفنى اجراز ايتمش ايسه ايتسين ، زده اوندن وهر كيدن
دعا مضر و مخرب بر مستبد اولان شهنشاہ تعصبك تحتى
زيروزر ايتك ايچون اك اول عزم و جلادته اوزانان
يدهمت ، سنك - بوسه كاه استقبال لائق - اللركدر . »
تاريخ استقبال جناب شهاب الدين بكك ينه جلال نورى
بكك براثرى حقنده سويلديكى كى آجى . فقط نافع
بر علاج كى هر كون بر آراز اوقونملى وازر ايدلميدر .
م . ناهى

مدنى عرقلر

عصر مزك برنجى صنف مدنى عرفلى *
تلخيص اوصافى - اختراعات جهانكبرانه لرى

— انكلمبر عرقى —

قانون مجادله حياتك كاشفى اولان بو عروق مدهشك

مقدمه سى واردر كه شعر اعتباريله پك زياده حائر قيمتددر .
جدى اثرلك باشنه خيالى كريز كاهلر درجى پك معتاد
دكل ايسه خوش اولدينى ايچون موجب ممنونيتددر . جلال
نورى بك بو برنجى رؤياده مصره كيدور ؛ ايكننجى
جذبه سنده روم ايلي به سياحت ايدور ؛ اوچوننجى
خولياسنده تاهنده قدر سياحت خياليه اجر ايدور .
اثرى اوقويانلر ابتدا بوراده بر پارلاقق كورييورلر .
بيوك بر اهميت شعريه سى اولان بو مقدمات خياله نك
ايجه ليكى ، ظرافتى . نكته لره ممتزج فلسفه سى اعظم
شعر امزدن بر چوغنك نظر دقتى جلب ايتمش ، حتى
استاد مكرم رجائى زاده اكرم بك اقدى بويه بيوك
بر قابليت شعريه سى اولدينى حالده مورخ استقبالك
ايچون موزون سوز سويلديكى استفسار ايتشددر .
تاريخ استقبال ! عنواندهده بر غرايت و ظرافت
وار دلكى ؟ فرانسر آفاده مى سى اعضاى بنامندن هازرى
لاودان ديوركه : مادام ده ژانك اسمى بيله بر بيوك
(تروواى) در . بز بو سوزى جلال نورى بكك تاريخ
استقبالى ايچون تكرار ايده ياييرز .

ايكننجى قسمنى بوراده اوزون اوزادى به تنقيد
ايده جك دكلز . زيرا « اجتهاد » بولتيقه غرته سى اولمديغندن
صددى تجاوز ايتمش اولوروز . بو اثرده مؤلف ترك
ملتك متردى اولوب اولمدينى مسئله تاريخي دور وحيه سى
بعدالتدقيق وطن فلاكت ديدة مزك ايكي تفهيمندن
بحث ايدور . اتحاد و ترقى قرقه سنك تاريخ ماضى و استقبالى
مسائل سياسيه ده بر چوق فضلى اشغال و احتوا ايتكمدهدر .
جلال نورى بك بر مؤرخ نقطه نظرندن تنقيداته كيريشه رك
فكر وامل و غايه و مطلب اعتباريله جمعيت مذكوردي
اعلا ، فقط اجراءات اعتباريك مؤاخذه ايتكمدهدر .
اسكى پاشالردن سعيد ، كامل ، غازى احمد مختار و ناظم
پاشالر ايله غابريه نورادونكيان افندى اثرده موضوع بحث
اولمش در . براختلال محكمه سى مدعى عمومى سى كى جلال
نورى بك انقراض ماضى حقنده سرت . شدتلى زهرلى ، آتشلى